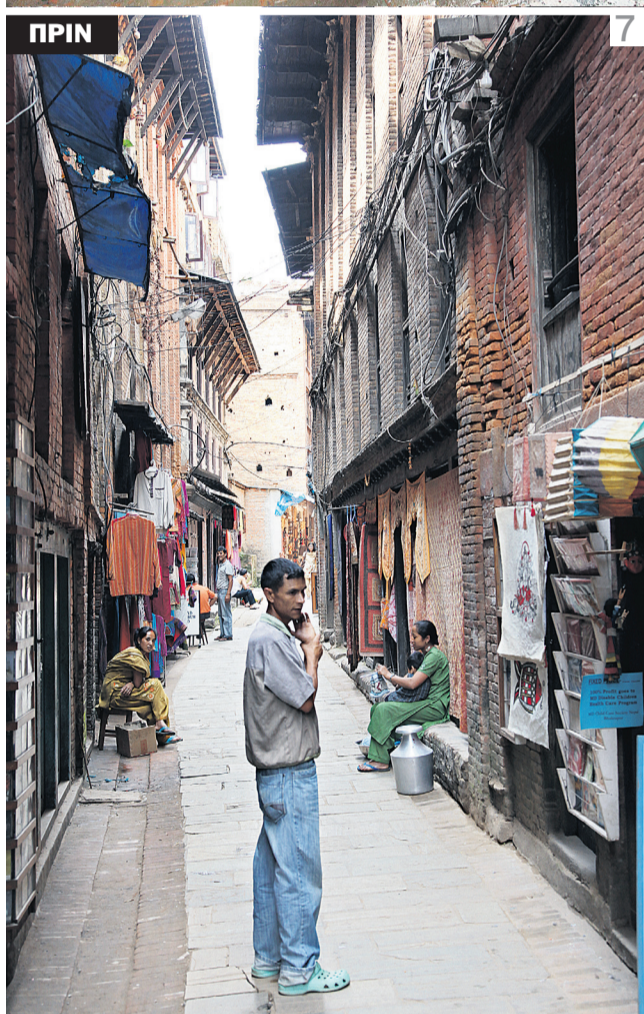

ΤΩΡΑ

6

ΠΡΙΝ

7

ΤΩΡΑ

8

ΠΡΙΝ

9

σως και με χαμηλό κόστος και οι άνθρωποι έχουν μάθει να δουλεύουν με τους τουρίστες. Το γεγονός αυτό προσφέρει ένα σημαντικό πλεονέκτημα που είναι αυτό της σχετικής ασφάλειας.

Το πυκνοκατοικημένο Κατμαντού είχε τη γοητεία άλλων εποχών, με τα στενά δρομάκια, τα ρίσκα (αμαξίδια που σέρνονται από ποδήλατα) να κυκλοφορούν παντού και τη μυρωδιά κάρι να σε τραβά από τη μύτη όπου κι αν βρεθείς. Η πόλη πλέον δυστυχώς εμφανίζει εικόνα καταστροφής και ο μελλοντικός πολεοδομικός σχεδιασμός αμφιβάλλω αν θα διατηρήσει τη χαοτική μεν, αλλά τόσο ιδιαίτερη ρυμοτομία της.

Αρχαίες πόλεις

Το πρώτο που σκέφτηκα όταν άκουσα για το σεισμό ήταν τι ζημιά θα έχουν πάθει οι αρχαίες πόλεις τις χώρας, όπως η Μπαχταπούρ, που είναι μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι αρχαίες πόλεις στο Νεπάλ ποτέ δεν ήταν απλά και μόνο ένα μουσείο. Ήταν και είναι πόλεις ζωντανές, φτιαγμένες από τούβλο και ξύλο, στις οποίες ζουν άνθρωποι που εργάζονται, που παράγουν και που η παρουσία τους σε αυτές βοηθά στο να συντηρούνται και να

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, ο αριθμός των νεκρών μπορεί να φτάσει ακόμη και τις 10.000, ενώ έχουν πληγεί με τον ένα ή τον άλλον τρόπο περίπου οκτώ εκατομμύρια άνθρωποι

διατηρούνται σε καλή κατάσταση.

Η Μπαχταπούρ έχει υποστεί τεράστιες καταστροφές και το κέντρο της, με τα ιστορικά κτίρια και τους ναούς, έχει μετατραπεί σε ένα σωρό από ερείπια. Ο σεισμός δυστυχώς ισοπέδωσε ό,τι είχε αφήσει όρθιο ο αντίστοιχα μεγάλος σεισμός του 1934.

Πέρα όμως από το Κατμαντού και τις αρχαίες πόλεις της χώρας, σε χειρότερη θέση βρίσκονται ίσως οι επαρχιακές πόλεις και τα εκατοντάδες ορεινά χωριά, όπου η πρόσβαση εκεί ήταν έτσι κι αλλιώς δύσκολη. Οι εκατοντάδες οικισμοί κατά μήκος των μονοπατιών των ορειβατών έχουν μείνει αβοήθητοι καθώς κανένας δεν ασχολείται προς το παρόν μαζί τους λόγω του ότι οι ανάγκες στα μεγάλα αστικά κέντρα είναι τεράστιες.

Πόλεμος και φτώχεια

Το Νεπάλ που γνώρισε το 2009 μόλις είχε βγει από ένα δεκαετή πόλεμο και η χώρα προσπαθούσε να σταθεί στα πόδια της. Σε ποσοστό περίπου 30% η οικονομία της βασιζόταν και βασίζεται στην αγροτική παραγωγή και σε ποσοστό άνω του 50% στις υπηρεσίες, με τον τουρισμό να παίζει βασικό ρόλο. Σχεδόν έξι χρόνια

μετά, η πολιτική ελίτ δεν έχει καταφέρει να φτιάξει ένα νέο Σύνταγμα και η οικονομία της χώρας παραμένει στην κόψη του ξυραφιού. Θυμάμαι το 2009, μέσα στο Κατμαντού, ότι είχαμε πολύωρες διακοπές ρεύματος. Όπως μαθαίνω, ακόμη και πριν από το σεισμό η πρωτεύουσα είχε ρεύμα κατά μέσο όρο μόνο 14 ώρες την ημέρα. Και αυτό συμβαίνει σε μια χώρα με τεράστιο υδροηλεκτρικό δυναμικό, γεμάτη από ποτάμια και λίμνες σε διαφορετικά επίπεδα που δημιουργούν φυσικές δεξαμενές για υδροηλεκτρικά έργα.

Ακόμη και πριν από το σεισμό το Νεπάλ είχε, όπως είπαμε, προβληματική οικονομία. Το 40% των νέων ήταν άνεργοι και σύμφωνα με επίσημα στοιχεία κάθε μέρα εγκατέλειπαν τη χώρα 1.500 Νεπαλέζοι, κυρίως νέοι, αναζητώντας την τύχη τους στο εξωτερικό.

Τα επόμενα χρόνια θα είναι πολύ δύσκολα για τη χώρα. Με δεδομένο ότι το βασικό έσοδο προέρχεται από τον τουρισμό, το Νεπάλ ουσιαστικά δεν θα μπορεί να έχει έσοδα. Και όταν λέμε έσοδα δεν εννοούμε έσοδα από τους ορειβάτες των ψηλών βουνοκορφών γιατί αυτοί έτσι κι αλλιώς δεν άφηναν λεφτά στις πόλεις και στο λιανικό εμπόριο. Από το

αεροδρόμιο του Κατμαντού πετούν κατευθείαν για τα αεροδρόμια στα κοντινά σημεία απ' όπου ξεκινούν οι αποστολές ορειβασίας.

Για τους υπόλοιπους τουρίστες, που είναι και οι περισσότεροι, δεν υπάρχουν πλέον τουριστικές υποδομές για να τους υποδεχθούν. Ακόμη και αν αποκατασταθούν σύντομα κάποιες τουριστικές υποδομές, ο σεισμός σίγουρα για το επόμενο διάστημα θα είναι αποτρεπτικός παράγοντας.

Η χώρα χρειάζεται έργα. Ήδη από το 2009 που εγώ τη θυμάμαι χρειάζονταν. Αυτό όμως σημαίνει μεγάλες κρατικές δαπάνες και μεγάλο εσωτερικό δανεισμό, σε μια χώρα με εμπορικό έλλειμμα 25% του ΑΕΠ και μια οικονομία που βασίζεται σε ποσοστό περίπου 25% στα εμβάσματα από το εξωτερικό. Με βάση πρώτες εκτιμήσεις, για να αποκατασταθούν μόνο οι υποδομές της χώρας χρειάζονται 10 δισεκατομμύρια δολάρια, περίπου δηλαδή το 15% του ΑΕΠ της. Είναι προφανές ότι αυτά τα λεφτά ούτε υπάρχουν ούτε μπορεί να βρεθούν άμεσα. Το πιθανότερο και πιο φυσικό είναι η χώρα είναι καταφύγει στον εξωτερικό δανεισμό και ήδη το ΔΝΤ έχει δηλώσει έτοιμο να παράσχει τις «υπηρεσίες του». ■